

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний
університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я
України»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Фізична терапія»

Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
Кваліфікація: Бакалавр фізичної терапії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ
РАДОЮ

Голова вченої ради

/проф. М. Корда

(протокол № 1083 від «30» серпня 2017 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2017 р.

Ректор /проф. М. Корда

(наказ № 458 від «31» серпня 2017 р.)

Тернопіль – 2017

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

«Фізична терапія»

Першого рівня вищої освіти

за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

галузі знань 22 Охорона здоров'я

Кваліфікація: Бакалавр фізичної терапії

Ректор

М.М. Корда

Проректор з
науково-педагогічної роботи

А.Г. Шульга

Завідувач кафедри медичної реабілітації

І.Р. Мисула

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. Шульгай Аркадій Гаврилович – д-р мед. наук, проф., проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».
2. Мисула Ігор Романович - д-р мед. наук, проф., завідувач кафедри медичної реабілітації ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».
3. Попович Дарія Володимирівна – д-р мед. наук, проф., завідувач кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».
4. Загричук Григорій Ярославович – канд. хім. наук, доц., завідувач кафедри загальної хімії ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».
5. Завіднюк Юрій Вікторович – асистент кафедри медичної реабілітації ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».
6. Коваль Володимир Богданович – канд. мед. наук, доцент кафедри фізичної реабілітації, здоров'я людини та фізичного виховання ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».

Рецензії-відгуки:

1. Барладин Ольга Романівна – канд. мед. наук, доцент кафедри валеології та охорони здоров'я дітей Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.
2. Пасечко Надія Василівна – д-р мед. наук, проф., завідувач кафедри внутрішньої медицини № 1 ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».

Профіль освітньої програми зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія (за спеціалізацією «Фізична терапія», бакалавр)

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний вищий навчальний заклад «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»; Медичний факультет
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень Бакалавр фізичної терапії
Офіційна назва освітньої програми	Фізична терапія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Обсяг освітньої програми для бакалавра фізичної терапії на базі повної загальної середньої освіти складає 240 кредитів ЄКТС. 65% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентності за спеціальністю «фізична терапія, ерготерапія» визначених у стандарті. ВНЗ має право визнати та зарахувати кредити ЄКТС, отримані в межах попередньої освітньої програми підготовки молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста): – за спеціальностями галузі знань 2201 Медицина, спеціальностей 223 «Медсестринство», 224 «Технології медичної діагностики та лікування», 091 «Біологія» не більше, ніж 60 кредитів ЄКТС; – за іншими спеціальностями не більше, ніж 30 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	- Міністерство освіти і науки України; - Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти - Україна - Неакредитована
Цикл/рівень	FQ – ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК України – 6 рівень
Передумови	Наявність атестата про повну загальну середню освіту (на основі сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання/або вступних іспитів), а також на основі диплома молодшого спеціаліста, молодшого бакалавра, спеціаліста медичного спрямування або вступнику, який не менше одного року здобуває ступінь бакалавра, магістра

	медичного спрямування. Умови вступу визначаються Правилами прийому до ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	01 вересня 2017 року – 30 червня 2021 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.tdmu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/10
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка конкуренто-спроможних на ринку праці фахівців для потреб реабілітаційної галузі, які володіють сучасним інноваційним клінічним мисленням, відповідними компетентностями, необхідними для ефективного надання реабілітації в клініках та реабілітаційних закладах усіх форм власності.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	Галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія. Теоретичний зміст предметної області – знання: медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних та дисциплін професійної підготовки; вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності; законодавчої бази; комунікацій у професійній сфері; основ ділового спілкування, основ ділової іноземної мови (мов); професійних компетенцій, прав та обов'язків; основних положень етики. Методи, методики та технології: спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній терапії; обробки інформації; планування та реалізації заходів фізичної терапії; вербального і невербального спілкування; надання долікарської допомоги. Інструменти та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта/клієнта; тестування та вимірювання у фізичній терапії; проведення заходів фізичної терапії; технічні допоміжні засоби пересування та

	самообслуговування.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, прикладна. Структура програми передбачає оволодіння знаннями щодо будови тіла людини, його функції, патогенезу поширених патологічних станів, напрямків реабілітації, зокрема фізичної терапії (реабілітації). Уміння збору інформації при первинному, вторинному і повторному обстеженнях із застосуванням усього комплексу діагностичного обладнання. Здатність узагальнення зібраної інформації, формування ключового синдрому і визначення оптимальної реабілітаційної програми. Уміння виконувати медичні маніпуляції, що входять в перелік фахових компетенцій. Здатність аналізувати і узагальнювати набутий досвід з реабілітації пацієнтів із різноманітними патологічними станами. Здатність формування інноваційних стратегій, спрямованих на вдосконалення реабілітаційного процесу на різних його етапах.
Основний фокус освітньої програми	Освітньо-професійна програма спрямована на підготовку бакалаврів фізичної терапії високого рівня, які володіють актуальними знаннями і практичними навичками у сфері реабілітації. Відповідає вимогам роботодавців у системі реабілітаційної медицини, оскільки формує інноваційний клінічний стиль мислення, який ґрунтується на доказових міжнародних стандартах і протоколах в галузі фізичної терапії та реабілітації в загальному.
Особливості програми	Програма базується на сучасних наукових результатах і засадах доказової медицини у сфері реабілітації та фізичної терапії зокрема. Програма забезпечує набуття високого рівня знань та навичок з реабілітації пацієнтів із різною патологією відповідно до останніх рекомендацій світових асоціацій у сфері фізичної терапії. Узгоджена з аналогічними програмами країн Європи, США та Канади. Орієнтує на подальший розвиток, у рамках якого можлива подальша професійна та наукова кар'єра (теоретична та прикладна). Передбачає стажування і проходження практики у реабілітаційних центрах як в Україні, так і за кордоном. Формує фахівців з

	новим стратегічним стилем клінічного мислення, здатних генерувати інноваційні стратегічні рішення, викладати, проводити дослідження у сфері реабілітації, фізичної терапії.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Після завершення навчання фахівцю присвоюється кваліфікація бакалавр фізичної терапії; він здатний працювати в закладах охорони здоров'я у складі реабілітаційної команди приватних та державних реабілітаційних центрів, комунальних закладів охорони здоров'я, санаторіїв, та ін. і виконувати зазначену в ДК 003-2010 професійну роботу та займати посади: 3226 – асистент фізичного терапевта; 3226 – асистент ерготерапевта; 3226 – масажист; 3226 – масажист спортивний.
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою на другому (магістерському) рівні вищої освіти для здобуття ступеня магістра
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студенто-центроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання в малих групах, лекції, семінари, практичні заняття, рефлексивне навчання, виробнича практика, індивідуальне та автономне навчання, консультації із викладачами
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється за взаємоузгодженими 12-ти бальною (10-12 – «відмінно», 7-9 – «добре», 4-6 – «задовільно», 1-3 – «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами, шкалою навчального закладу (від 0 до 200 балів), національною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Види контролю: поточний, модульний, підсумковий, самоконтроль. Форми контролю: заліки, диференційовані заліки, усні та письмові екзамени, підсумкова атестація у вигляді об'єктивно-структурованого

	клінічного іспиту, поточне усне та письмове опитування, тестові завдання за допомогою комп'ютера, оцінка випадків, оцінка виконання індивідуальних робіт та роботи при реалізації сценаріїв невідкладних станів з використанням стандартизованих пацієнтів, манекенів, муляжів, захист лабораторних та індивідуальних робіт, захист звіту з практики, підсумкова атестація тощо.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Бакалавр фізичної терапії здатний вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної, дихальної та інших систем із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук в умовах комплексності та невизначеності.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність до аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність дотримуватись етичних та юридичних норм, які стосуються галузей охорони здоров'я, фізичної культури, освіти та соціального захисту. ЗК 3. Здатність визнавати принципи наставництва, співпрацювати в команді з іншими фахівцями та робити свій внесок у командну роботу. ЗК 4. Здатність застосовувати методи ефективного спілкування. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною й іноземною (іноземними) мовами усно та письмово. ЗК 6. Здатність застосовувати принципи організаційного управління. ЗК 7. Здатність працювати з фаховою інформацією. ЗК 8. Здатність навчатися, здійснювати

	безперервний особистий професійний розвиток та впроваджувати знання у практичну діяльність. ЗК 9. Здатність відповідати за результати професійної діяльності. ЗК 10. Здатність до використання інформаційно-комунікаційних технологій. ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність пояснити потребу у заходах фізичної терапії(реабілітації), принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я. ФК 2. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції. ФК 3. Здатність пояснити патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії (реабілітації). ФК 4. Здатність пояснити медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії (реабілітації). ФК 5. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії (реабілітації) у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших галузях медицини. ФК 6. Здатність виконувати базові компоненти

	обстеження у фізичній терапії (реабілітації), спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати (додаток 1). ФК 7. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії (реабілітації). ФК 8. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії (реабілітації). ФК 9. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії (реабілітації) функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта. ФК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами (додаток 1) та документувати отримані результати. ФК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов. ФК 12. Здатність провадити професійну діяльність задля відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до загальнонаціональних цінностей та традицій населення України. ФК 13. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів. ФК 14. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя. ФК 15. Здатність шукати шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії (реабілітації).
7 – Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Сприяти зміцненню та збереженню особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини й освітньої діяльності серед пацієнтів/клієнтів,

	членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади. ПРН 2. Демонструвати знання професійного дискурсу, термінології свого фаху, джерел поповнення лексики української та іноземної мови; показувати уміння спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, уміння дотримуватися етики ділового спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою; аналізувати іншомовні джерела інформації для отримання даних, що є необхідними для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень. ПРН 3. Демонструвати уміння роботи із сучасною комп'ютерною технікою; знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням інформаційних та комунікаційних технологій. ПРН 4. Оцінювати історичні процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства; визначати сутність перетворень, що відбуваються в сучасній Україні; застосовувати філософські категорії та поняття; визначити основні економічні закони та категорії; демонструвати знання базових методів пізнання і аналізу економічних процесів в Україні. ПРН 5. Демонструвати уміння використовувати біологічні, медичні, педагогічні та психосоціальні аспекти фізичної реабілітації, виявляти взаємозв'язки її різних елементів. ПРН 6. Застосовувати основні принципи та засоби надання долікарської допомоги у невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати головні підходи та засоби збереження життя. ПРН 7. Визначати симптоми та синдроми поширених захворювань людини; адекватно вибирати методи й інструменти оцінки/діагностики, відповідно до наявних у
--	---

	пацієнта/клієнта порушень та індикаторних станів за міжнародною класифікацією функціонування (МКФ). ПРН 8. Застосовувати методи й інструменти оцінки/діагностики для вимірювання структурних змін та порушених функцій організму (список 1), трактувати отриману інформацію, демонструючи доказове прийняття рішень. ПРН 9. Демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики. ПРН 10. Прогнозувати, планувати, встановлювати та коректувати цілі, реалізувати індивідуальну програму фізичної реабілітації відповідно до наявних ресурсів і оточення. ПРН 11. Продемонструвати уміння здійснювати заходи фізичної реабілітації для корекції порушень структури/функцій організму, ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмеженнями участі в діяльності (список 2). ПРН 12. Демонструвати уміння ефективно провадити професійну діяльність, застосовуючи сучасні науково-довказові дані. ПРН 13. Обирати відповідні прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність. ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати пристрої, прилади та обладнання для проведення реабілітаційних заходів; пристрої та обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта; технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування. ПРН 15. Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, участі у мультидисциплінарному спілкуванні. ПРН 16. Демонструвати уміння проводити
--	---

	інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп. ПРН 17. Оцінювати результати виконання реабілітаційної програми з використанням відповідних засобів вимірювання (згідно списку 1) та модифікації поточної діяльності. ПРН 18. Демонструвати готовність до освоєння нового матеріалу та уміння оцінювати себе критично; демонструвати поглиблення базових знань з допомогою самоосвіти; демонструвати уміння представити і оцінити власний досвід та аналізувати й застосовувати досвід колег, демонструвати здатність обміну досвідом з іншими спеціалістами.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програм	
Кадрове забезпечення	Освітню програму забезпечують 18 кафедр у складі 34 особи, з них 18 докторів наук, професорів, 16 кандидатів наук, доцентів. Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої складової освітньої програми, є штатними співробітниками ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України», мають підтверджений рівень наукової і професійної активності, переважна більшість є практикуючими спеціалістами.
Матеріально-технічне забезпечення	Наявність навчальних та лекційних аудиторій, забезпечених комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням, технічними засобами навчання; клінічної бази для проведення практик здобувачів вищої освіти або діючих угод на проведення практики у лікувальних закладах; наявність стандартизованих пацієнтів, специфічних манекенів та муляжів. Для реалізації всіх практичних навичок та роботи з симульованими пацієнтами в університеті створений і належно обладнаний Міжкафедральний навчально-тренінговий центр
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Належне навчально-методичне забезпечення (комплекси) навчальних дисциплін, які містять методичні розробки до семінарських, практичних занять, лабораторних практикумів, методичні вказівки до самостійної роботи студентів, індивідуальні завдання практичної спрямованості; методичні матеріали для проходження практик,

	завдання для контролю знань (екзаменаційні білети, тестові завдання, модульні, комплексні контрольні роботи); сучасні інформаційні джерела та комп'ютерна техніка; власна веб-сторінка підрозділу, який відповідає за підготовку бакалаврів фізичної терапії; інтернет-зв'язок; бібліотека із сучасною навчальною літературою, науковими, довідниковими та фаховими періодичними виданнями Офіційний веб-сайт http://www.tdmu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Фонд наукової бібліотеки ТДМУ містить більше 389669 екземплярів літератури. Читальний зал має 30 комп'ютерів і забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Визнання результатів навчання в інших освітніх закладах в рамках академічної мобільності відповідно до угод ТДМУ
Міжнародна кредитна мобільність	Заплановано укладення угоди з університетами-партнерами про подвійне дипломування; проведення міжнародної мобільності в рамках програми Erasmus+ та Erasmus Mundus Medea
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних студентів проводиться згідно із вимогами чинного законодавства

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

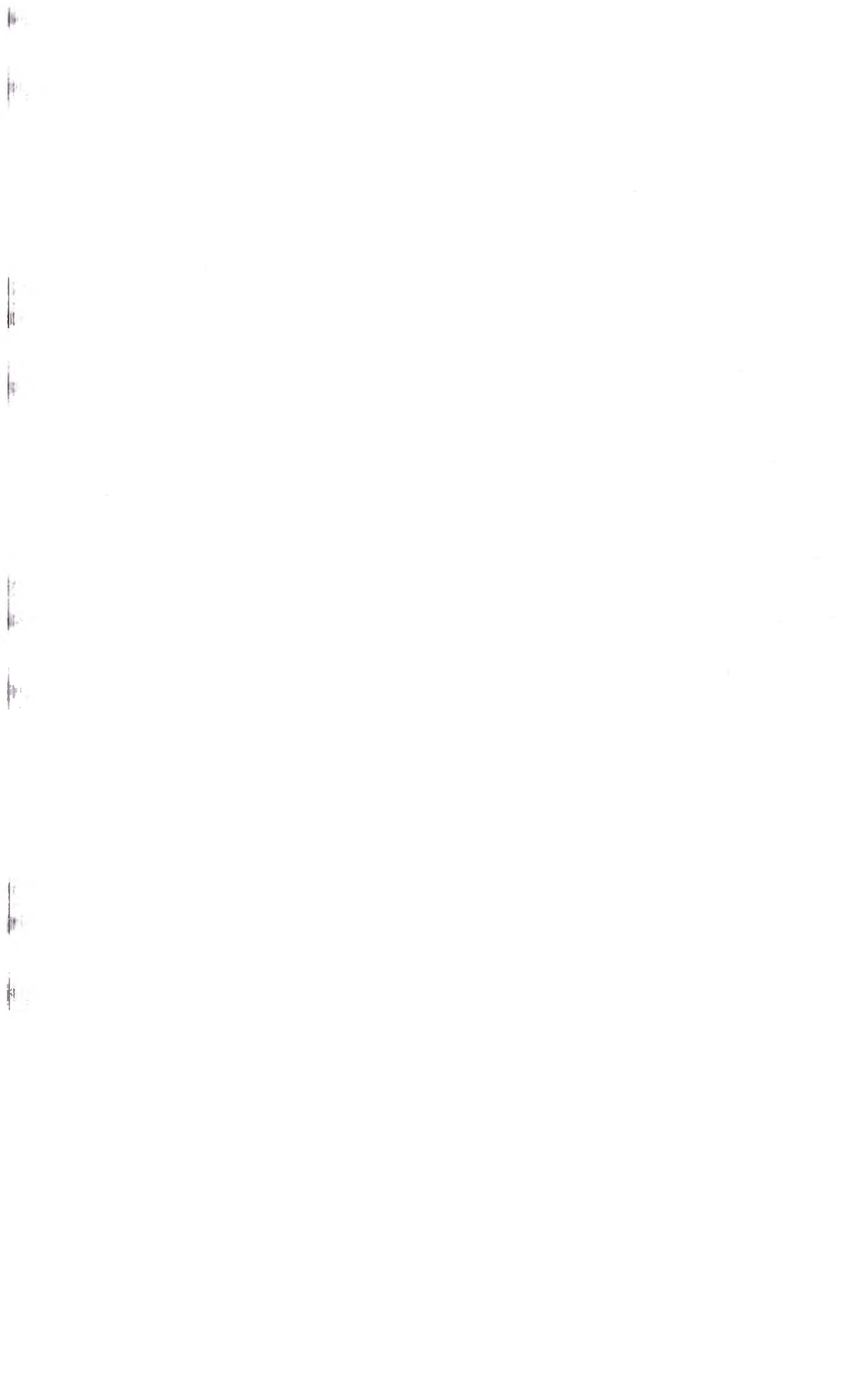
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
---------	---	--------------------	-------------------------

		В	
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
Цикл дисциплін загальної підготовки			
ОК 1.	Філософія	3,00	Диф.залік
ОК 2.	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	3,00	Диф.залік
ОК 3.	Латинська мова та медична термінологія	3,00	Залік
ОК 4.	Історія України та української культури	3,00	Диф.залік
ОК 5.	Біологічна хімія	4,00	Диф.залік
ОК 6.	Нормальна анатомія людини	9,00	Залік, екзамен
ОК 7.	Педагогіка та психологія	8,00	Залік, диф.залік
ОК 8.	Нормальна фізіологія людини	7,00	Залік, екзамен
ОК 9.	Патологічна фізіологія	3,00	Залік
ОК 10.	Фізіологія рухової активності	4,00	Екзамен
Цикл дисциплін професійної підготовки			
ОК 11.	Основи практичної діяльності у фізичній реабілітації	3,00	Диф.залік
ОК 12.	Теорія і методика фізичного виховання	4,00	Диф.залік
ОК 13.	Загальна ознайомча практика за профілем майбутньої професії	3,00	Диф.залік
ОК 14.	Фізичне виховання (гімнастика, фітнес)	4,00	Залік
ОК 15.	Науково-доказова практична діяльність у фізичній реабілітації	3,00	Залік
ОК 16.	Патологія та лікування при серцево-судинних захворюваннях	4,00	Диф.залік
ОК 17.	Клінічний реабілітаційний менеджмент при серцево-судинних дисфункціях	4,00	Екзамен
ОК 18.	Терапевтичні вправи	5,00	Залік Екзамен
ОК 19.	Преформовані фізичні чинники	3,00	Залік
ОК 20.	Фізичне виховання (види оздоровчо-рухової активності)	6,00	Залік Диф.залік
ОК 21.	Біомеханіка та клінічна кінезіологія	3,00	Залік
ОК 22.	Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)	5,00	Залік Екзамен

ОК 23.	Методика та техніка класичного масажу	5,00	Залік Диф.залік
ОК 24.	Технічні засоби в реабілітації	3,00	Залік
ОК 26.	Мануальні методи фізичної реабілітації	3,00	Залік
ОК 26.	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	10,00	Залік Екзамен
ОК 27.	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	4,00	Диф.залік
ОК 28.	Долікарська медична допомога	3,00	Залік
ОК 29.	Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі міжнародної класифікації функціонування) та професійний розвиток	4,00	Залік
ОК 30.	Клінічна психологія	3,00	Залік
ОК 31.	Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням)	6,00	Залік Екзамен
ОК 32.	Оздоровчо-рекреаційна рухова активність	5,00	Диф.залік
ОК 33.	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності нервової системи	4,00	Диф.залік
ОК 34.	Основи фізичної терапії та ерготерапії	3,00	Залік
ОК 35.	Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування (за професійним спрямуванням)	3,00	Залік
ОК 36.	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи	10,00	Залік Екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		160	
Вибіркові компоненти ОП			
Цикл дисциплін загальної підготовки			
ВБ 1.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3,00	Диф.залік
ВБ 2.	Медична та біологічна хімія	3,00	Залік
ВБ 3.	Медична та біологічна фізика		Залік
ВБ 4.	Гігієна та основи екології	3,00	Залік
ВБ 5.	Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності	3,00	Залік
ВБ 6.	Валеологія	3,00	Залік
ВБ 7.	Патологічна анатомія (за професійним	4,00	Залік

	спрямуванням)		
ВБ 8.	Анатомія опорно-рухового апарату	3,00	Залік
ВБ 9.	Анатомія нервової системи (за професійним спрямуванням)	4,00	Залік
Цикл дисциплін професійної підготовки			
ВБ 10.	Основи здорового способу життя	6,00	Залік
ВБ 11.	Основи медичних знань	5,00	Залік Екзамен
ВБ 12.	Спортивна травматологія	3,00	Залік
ВБ 13.	Лікувальний масаж	3,00	Залік
ВБ 14.	Гідротерапія		Залік
ВБ 15.	Сучасні фітнес-технології	3,00	Залік
ВБ 16.	Коригуюча гімнастика		Залік
ВБ 17.	Фармакологія (за професійним спрямуванням)	3,00	Залік
ВБ 18.	Народні та нетрадиційні методи реабілітації	4,00	Залік
ВБ 19.	СПА процедури	3,00	Залік
	Теорія і методика адаптивного фізичного виховання	4,00	Залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:		60	
Практична підготовка			
ОК 37	Клінічна практика з фізичної реабілітації при серцево-судинних дисфункціях	6	Залік
ОК 38	Клінічна практика при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	6	Залік
ОК 39	Клінічна практика з фізичної реабілітації при травмах та захворюваннях нервової системи	6	Залік
Загальний обсяг практичної підготовки		18	
ОК 40	Державна атестація	2	Іспит
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

I курс		II курс		III курс		IV курс	
I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр
Філософія (3 кр – диф.залік)	Фізичне виховання (гімнастика, фітнес) (2кр – залік)	Біологічна хімія (4 кр – диф.залік)	Патологічна фізіологія (3 кр – залік)	Анатомія опорно-рухового апарату (3 кр – залік)	Технічні засоби в реабілітації (3 кр – залік)	Анатомія нервової системи (за професійним спрямуванням) (4 кр – залік)	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності нервової системи (4 кр – диф.залік)
Нормальна анатомія людини (4 кр – залік)	Нормальна анатомія людини (5кр – екзамен)	Педагогіка та психологія (4кр – залік)	Педагогіка та психологія (4кр – диф.залік)	Біомеханіка та клінічна кінезіологія (3 кр – залік)	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату (4 кр – диф. Залік)	Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі міжнародної класифікації функціонування) та професійний розвиток (4 кр – залік)	Основи менеджменту, маркетингу та адміністрування (за професійним спрямуванням) (3 кр – залік)
Нормальна фізіологія людини(3 кр – залік)	Нормальна фізіологія людини(4 кр – екзамен)	Фізіологія рухової активності (4 кр – скзамен)	Патологічна анатомія (за професійним спрямуванням) (4 кр – залік)	Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням) (2,5 кр – залік)	Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням) (2,5 кр – екзамен)	Клінічна психологія (4 кр – залік)	Народні та нетрадиційні методи реабілітації
Українська	Іноземна мова	Науково-	Фізичне	Фізичне	Долікарська	Оздоровчо-	Теорія і

мова (за професійним спрямуванням) (3 кр – диф.залік)	(за професійним спрямуванням) (3 кр – диф.залік)	доказова практична діяльність у фізичній реабілітації (3 кр – залік)	виховання (види оздоровчо-рухової активності) (3 кр – залік)	виховання (види оздоровчо-рухової активності) (3кр диф.залік)	медична допомога (3 кр – залік)	рекреаційна рухова активність (5 кр – диф.залік)	методика адаптивного фізичного виховання (4 кр – залік)
Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності (3 кр – залік)	Латинська мова та медична термінологія (3 кр – залік)	Патологія та лікування при серцево-судинних захворюваннях (4 кр – диф.залік)	Клінічна практика з фізичної реабілітації при серцево-судинних дисфункціях (6 кр – диф.залік)	Методика та техніка класичного масажу (2,5 кр – залік)	Методика та техніка класичного масажу (2,5 кр – диф.залік)	СПА процедури (3 кр – залік)	Клінічна практика з фізичної реабілітації при травмах та захворюваннях нервової системи (6 кр – диф.залік)
Валсологія (3 кр – залік)	Історія України та української культури (3 кр – диф.залік)	Клінічний реабілітаційний менеджмент при серцево-судинних дисфункціях (4 кр – екзамен)		Мануальні методи фізичної реабілітації (3 кр – залік)	Сучасні фітнес-технології (3 кр – залік)	Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням) (4 кр – залік)	Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням) (2 кр – екзамен)
Фізичне виховання (гімнастика, фітнес) (2 кр – залік)	Медична та біологічна хімія (3 кр – залік)	Терапевтичні вправи (2,5 кр – залік)	Терапевтичні вправи (2,5 кр – екзамен)	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-	Основи фізичної терапії та ерготерапії (3 кр – залік)	

				рухового апарату (6 кр – залік)	рухового апарату (4 кр – екзамєн)		
	Гігієна та основи екології (3 кр – залік)	Преформовані фізичні чинники (3 кр – залік)		Спортивна травматологія (3 кр – залік)	Фармакологія (за професійним спрямуванням) (3 кр – залік)	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи (6 кр – залік)	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності нервової системи (4 кр – екзамєн)
	Основи практичної діяльності у фізичній реабілітації (3 кр – диф.залік)	Основи здорового способу життя (6 кр – залік)		Лікувальний масаж (3 кр – залік)	Клінічна практика при порушенні діяльності опорно-рухового апарату (6 кр - Диф.залік)		
	Теорія і методика фізичного виховання (4 кр – диф.залік)	Основи медичних знань (2,5 кр – залік)	Основи медичних знань (2,5 кр – екзамєн)				
	Загальна ознайомча практика за						

	профілем майбутньої професії (3 кр – диф.залік)				
--	---	--	--	--	--

--	--	--

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я, кваліфікація: Бакалавр фізичної терапії передбачає складання державного іспиту та складання практично-орієнтованого комплексного іспиту з дисциплін професійної підготовки.

Практично-орієнтований державний іспит проводиться у формі атестаційних екзаменів або комплексного атестаційного екзамену. Практично-орієнтованим державним іспитом оцінюється набуття загальних та спеціальних компетентностей при захворюваннях та травмах нервової системи, опорно-рухового апарату та порушеннях функції серцево-судинної та дихальної систем в умовах наближених до професійної діяльності.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30	OK 31	OK 32	OK 33	OK 34	OK 35	OK 36	OK 37	OK 38	OK 39	OK 40		
3K1	*						*						*														*	*		*				*		*	*	*	*	*	*	
3K2	*			*			*			*			*		*			*									*	*	*	*	*			*		*	*	*	*	*	*	*
3K3	*			*			*			*			*		*	*		*	*								*	*	*	*	*	*		*		*	*	*	*	*	*	*
3K4	*			*			*			*			*		*	*		*	*	*							*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K5	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K6															*												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K7	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K8	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K9	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K10															*												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K11	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
3K12	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K1															*												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K2						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K3						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K4						*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K5											*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K6											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K7							*				*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K8							*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K9							*				*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K10											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K11											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K12											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K13											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K14											*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Φ K15	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

[illegible]

ФК2							•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК3										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК4										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК5										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК6									•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК7										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК8										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК9										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК10										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК11	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК12										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК13										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК14										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
ФК15										•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18
ЗК1		•	•	•	•							•			•		•	•
ЗК2		•		•						•	•	•			•		•	•
ЗК3	•	•		•								•			•		•	•
ЗК4	•	•		•						•	•	•			•	•	•	•
ЗК5	•	•		•								•			•		•	•
ЗК6	•	•	•	•								•			•	•	•	•
ЗК7		•	•	•	•					•	•	•			•		•	•
ЗК8		•	•	•								•			•		•	•
ЗК9	•	•	•	•	•							•			•	•	•	•
ЗК10		•	•	•								•			•		•	•
ЗК11	•	•	•	•								•			•		•	•

3K12	•	•	•	•								•			•		•	•
ΦK1	•	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•		•	•	•	•
ΦK2	•			•	•		•	•		•	•	•	•					•
ΦK3	•			•	•		•	•		•	•	•	•		•	•		•
ΦK4	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•			•		•
ΦK5	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•			
ΦK6	•		•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•				
ΦK7	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•		•	•		
ΦK8	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•				
ΦK9	•			•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•		
ΦK10	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•		•			
ΦK11	•	•	•	•	•	•		•		•	•	•	•	•		•		
ΦK12	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•			•		
ΦK13	•	•		•	•	•	•	•		•	•	•	•					
ΦK14	•			•	•		•	•		•	•	•	•	•	•	•		
ΦK15	•		•	•	•		•	•		•	•	•	•					

	Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту»)	
1	Принципи та процедури забезпечення якості освіти	Визначені та легітимізовані у документах: Законі України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти, національний стандарт України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2015. Принципи забезпечення якості освіти: - відповідність європейським та національним стандартам якості вищої освіти; - автономія вищого навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти; - здійснення моніторингу якості; - системний підхід, який передбачас управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу; - постійне підвищення якості освітнього процесу; - відкритість інформації на всіх етапах забезпечення якості. Процедури забезпечення якості освіти: - забезпечення дослідницького та освітнього середовища; - удосконалення планування освітньої діяльності: моніторинг та періодичне оновлення освітньої програми; - якісний відбір контингенту здобувачів вищої освіти освітнього рівня магістр; - якісний відбір кадрового складу педагогічних працівників; - удосконалення матеріально-технічної та науково-методичної баз для реалізації освітньої програми; - забезпечення необхідних ресурсів для фінансування підготовки здобувачів вищої освіти за рівнем магістр;

		- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом; - забезпечення публічності інформації про діяльність ВНЗ; - створення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-методичних працях працівників ВНЗ і здобувачів вищої освіти рівня магістр; - створення ефективної системи запобігання корупції та хабарництву в освітньому процесі ВНЗ.
2	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Освітній процес за рівнем бакалавр здійснюється відповідно до стандарту вищої освіти та розробленої на його основі освітньо-професійної програми. Моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми проводиться відповідно до положення, розробленого ВНЗ. Критерії, за якими відбувається перегляд освітньої програми, формуються як у результаті зворотного зв'язку із науково-педагогічними працівниками, здобувачами освіти, роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку галузі, потреб суспільства та ринку праці. Показниками сучасності освітньої програми є: - оновлюваність у відповідності до сучасного стану охорони здоров'я; - участь роботодавців у розробці та внесенні змін в освітню програму; - позитивні відгуки рецензентів на освітню програму; - рівень задоволеності здобувачів освіти змістом освітньої програми; - позитивні відгуки роботодавців про рівень підготовки випускників.
3	Запобігання та виявлення академічного плагіату	- формування колективу ВНЗ, який не сприймає і не допускає академічну нечесність; - створення умов нетерпимості до випадків академічного плагіату; - створення експертних комісій для виявлення академічного плагіату в наукових статтях, монографіях, підручниках, навчальних та методичних виданнях, дисертаціях тощо;

		- виявлення та притягнення до відповідальності винних у академічному плагіаті.
--	--	--

Гарант програми, керівник проектної групи:

Завідувач кафедри медичної реабілітації,
доктор медичних наук, професор

I.P. Мисула

**Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта
фізичним терапевтом при порушеннях наступних систем:**

1. Серцево-судинна та дихальна системи

Симптоми, синдроми та порушення:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- приступ ядухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- тахікардія
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- посилене серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз

- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини
- гіпер- гіпотонічний криз
- аритмії серця

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- перкусія
- аускультация
- функціональні тести
- спірографія
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску

2. Опорно-руховий апарат

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю

- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)
- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

3. Неврологічні розлади

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- парези та паретич
- м'язова атрофія
- порушення м'язового тону
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення зорових функцій та сприйняття
- Push, Pull, неглект
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- спостереження
- пальпація
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості

- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій
- тести, шкали для оцінки болю, рухових функцій та мобільності

**Реабілітаційне обстеження, тестування та огляд при наступних
синдромах та симптомах:**

Порушення діяльності
серцево-судинної та дихальної систем

Симптоми та синдроми:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- приступ ядухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- тахікардія
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- серцевий напад
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз
- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини
- гіпер- гіпотонічний криз
- порушення ритму і провідності серця

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- огляд
- антропометрія
- пальпація
- перкусія
- аускультация
- функціональні тести
- спірографія
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- тонометрія

Порушення діяльності опорно-рухового апарату

Симптоми та синдроми:

- біль
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили
- м'язова атрофія
- набряки
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій:
 - присідання
 - хода
 - хода сходами
 - нахил тулуба
 - ротація тулуба
 - штовхання
 - піднімання

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- огляд
- антропометрія
- активний та пасивний рух
- візуальна аналогова шкала болю
- пальпація
- гоніометрія
- суглобова гра
- динамометрія
- мануальне м'язове тестування

- тести на визначення м'язової витривалості
- тести на рівновагу та координацію
- тести для оцінки рухових функцій

Неврологічні розлади

Симптоми та синдроми:

- біль
- порушення амплітуди руху
- парези та плегії
- порушення м'язового тону
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- м'язова атрофія
- набряки
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій:
 - присідання
 - хода
 - хода сходами
 - нахил тулуба
 - ротація тулуба
 - штовхання
 - піднімання

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- огляд
- активний та пасивний рух
- візуальна аналогова шкала болю
- гоніометрія
- пальпація
- динамометрія
- мануальне м'язове тестування
- вимірювання рівня чутливості
- тестування рефлексів
- тести на визначення м'язового тону
- тести на визначення м'язової витривалості
- тести на рівновагу та координацію
- тести, шкали для оцінки рухових функцій та мобільності

Засоби та методи реабілітаційного впливу

Порушення діяльності
серцево-судинної та дихальної систем

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи
 - дихальні
 - загально-розвиваючі
 - аеробного характеру
 - на розтяг та розслаблення м'язів
- лікування положенням
- методи дихальної гімнастики
- методи звукової гімнастики
- мануальні маніпуляції на грудній клітці
- масаж
- засоби загартування та водні процедури

Порушення діяльності опорно-рухового апарату

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи:
 - на зменшення болю та набряку
 - на розвиток сили
 - на розвиток витривалості
 - на підтримку амплітуди руху
 - на гнучкість
 - на мобілізацію суглобів (суглобова гра)
 - на рівновагу
 - на координацію
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування):
 - переміщення у ліжку
 - навички сидіння
 - переміщення поза межі ліжка
 - вставання
 - стояння
 - хола
 - користування допоміжними засобами для ходи та візком
 - самообслуговування та самогляд
- лікування положенням та позиціонування

- масаж
- постізометрична релаксація
- преформовані фізичні чинники:
 - тепло
 - холод
 - водні процедури
 - преформована електрична енергія

Неврологічні розлади

Засоби та методи:

- терапевтичні вправи
 - з опором (сила та витривалість)
 - на підтримку амплітуди руху
 - на гнучкість (розтяг/стретчинг)
 - на рівновагу
 - на координацію
 - на дрібну моторику
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування)
 - переміщення у ліжку
 - навички сидіння
 - переміщення поза межі ліжка
 - вставання
 - стояння
 - хода
 - користування візком та допоміжними засобами для ходи
 - самообслуговування та самодогляд
- лікування положенням та позиціонування
- дихальні вправи
- мануальні маніпуляції на грудній клітці
- масаж